

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

POV

ИСТОРИЈА

POV D-S048

POV.48.SR.R.K1.36

47950

12

Историја

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Детаљно прочитајте сва упутства и пажљиво их следите.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје **120** минута без паузе.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку са којом се пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се са нула (0) бодова.

Ако погрешите у писању, грешке ставите у заграде, прецртајте их и ставите скраћени потпис. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Када решите задатке, проверите одговоре.

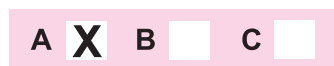
Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 36 страница, од тога 3 празне.

Ако сте погрешно означили одговор, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

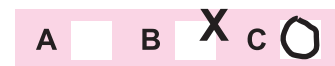
Тачно

Исправак нетачног уноса

Нетачно

Преписан тачан одговор

Скраћени потпис

б) задатак отвореног типа

Прецртан нетачан одговор у заградама

Тачан одговор

Скраћени потпис

POV D-S048

99

Историја

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора **само** један је тачан. Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

1. За којег се човекова претка везује прва израда оруђа од облутака?

- A. за аустралопитека
- B. за кромањонца
- C. за *Homo habilis*
- D. за неандерталца

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Пажљиво погледајте сликани прилог.

Којој је праисторијској култури припадао приказани предмет?

- A. ласињској
- B. сопотској
- C. данилској
- D. вучедолској

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

<p>3. Који је асирски владар разорио Самарију и одвео Јевреје у ропство?</p> <p>A. Асурбанипал II. B. Набополасар III. C. Саргон II. D. Тиглатпилесар</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>4. У којем су се граду налазила врата богиње Иштар?</p> <p>A. у Вавилону B. у Јерусалиму C. у Тиру D. у Сузи</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>5. Ко је покорио и асимиловао Хетите?</p> <p>A. Египћани B. Еламци C. Вавилонци D. тзв. Народи са мора</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. У којој су се бици сукобили Темистокле и Ксеркс?</p> <p>A. код Егоспотама B. код Маратона C. код Саламине D. код Сипра</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
POV D-S048	
 01	

Историја

7. Пажљиво прочитајте историјски извор.

(...) путујући углавном кроз равницу, дошао са Друенције под Алпе неузнемираван од Гала који у тим крајевима живе. (...) Деветог дана дошла је војска на врх Алпа, идући већином непролазним странпутицама (...) нареди да војници застану на неком пропланку одакле је био слободан поглед на врло велику даљину; одатле им покаже Италију и поља на обалама Пада, која се налазе испод Алпа, додавши да они прелазе не само бедеме Италије него и саме римске престолнице (...) после две битке имати ће у својој руци и у својој власти тврди град и престолницу Италије. И тако колона пође даље; (...)

Који је војсковођа описан у историјском извору?

- A. Цезар
- B. Ханибал
- C. Пир
- D. Верцингеторикс

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

8. Који је владар поделио Римско Царство на Источно и Западно Римско Сарство?

- A. Диоклецијан
- B. Константин
- C. Ромул Августул
- D. Теодосије

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

9. Продор којег је народа у Европу зауставио Карло Мартел код Поатјеа?

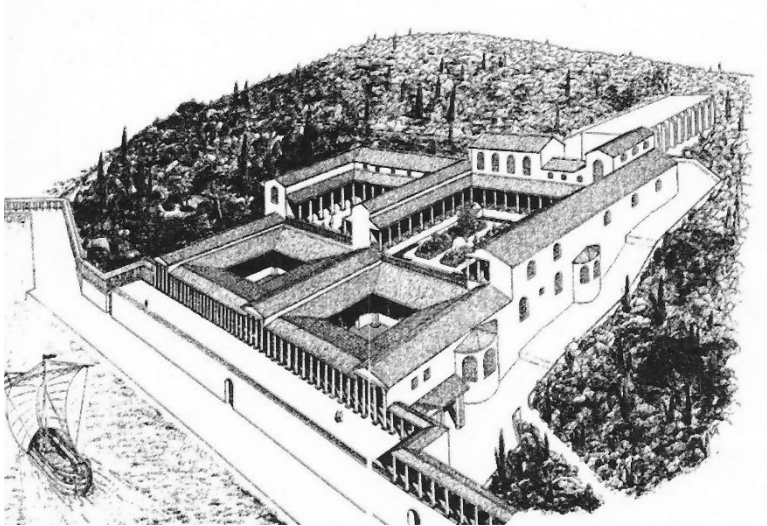
- A. Арапа
- B. Мађара
- C. Словена
- D. Визигота

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

10. Пажљиво погледајте сликани прилог.

Како се назива приказани тип римске грађевине?

- A. аквадукт
- B. *инсула*
- C. курија
- D. *вила рустика*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

11. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Велики такову моћ и множину народа имаше Хрватска (...) а син његов Мирослав, након што је владао 4 године, од бана Прибуње буде уклоњен, и у земљи наста раскол и велики раздор (...)

Којег је краља бан Прибуња (Прибина) довео на власт након догађаја описаних у историјском извору?

- A. Михајла Крешимира II.
- B. Петра Крешимира IV.
- C. Стјепана Држислава
- D. Томислава

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

12. Пажљиво посматрајте slikани прилог.

На којем је локалитету пронађен историјски извор?

- A. Горњи Мућ
- B. Клис
- C. Рижинице
- D. Шопот

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

13. Који су друштвени слојеви сачињавали Доњи дом енглеског парламента у 14. веку?

- A. племство и црквени достојанственици
- B. представници градова и грофовија
- C. представници кметова и слободних сељака
- D. представници шкотског и велшког племства

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

14. У којем се граду Коломан крунисао за хрватског краља?

- A. у Биограду
- B. у Книну
- C. у Нину
- D. у Шибенику

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

<p>15. Који је краљ Златном булом из 1222. године штитио ниже племство у Славонији и Угарској?</p> <p>A. Андрија II. B. Вела IV. C. Коломан D. Владислав II.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>16. У којој је од наведених земаља Фрањо Ксаверски утемељио Католичку Сркву?</p> <p>A. у Аустралији B. у Бразилу C. у Јапану D. у Мексику</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>17. Кога је за напад на Осијек и паљење Сулејманова моста наградио шпански и француски краљ?</p> <p>A. Николу Јуришића B. Николу VII. Зринског C. Петра Бериславића D. Петра Кружића</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>18. Које је подручје у 18. веку за Млетачку Републику обухватао појам <i>acquisto nuovissimo</i>?</p> <p>A. Истру B. Хрватско приморје C. далматинско залеђе преко Цетине до Имотског те Боку которску D. далматинско залеђе до линије Книн, Сињ, Врлика, Дрниш</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>19. Која је била формална функција Хрватског краљевског већа?</p> <p>A. парламента B. владе C. врховног суда D. државног инспектората</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

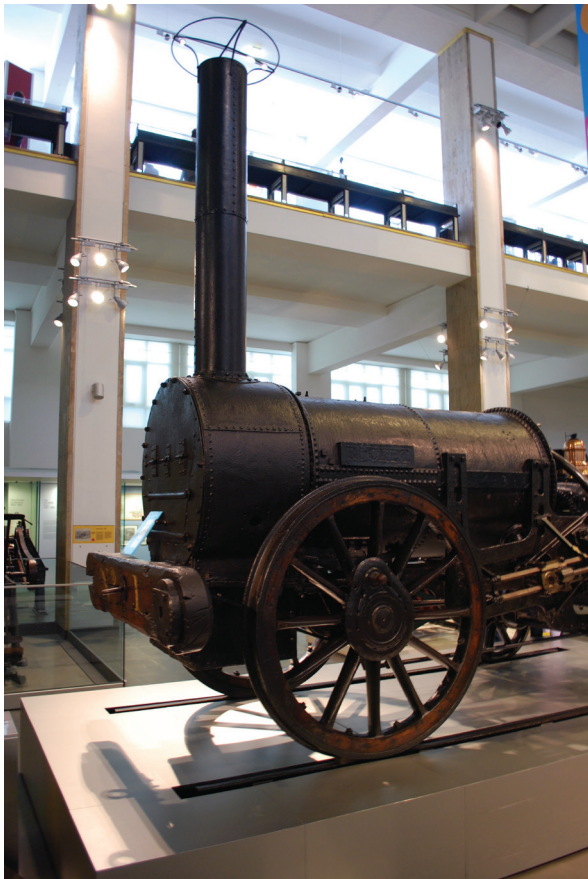
POV D-S048

01

Историја

20. Пажљиво посматрајте сликани прилог.

Који је проналазач конструисао приказано превозно средство?

- A. Џејмс Ват
- B. Џорџ Стивенсон
- C. Роберт Фултон
- D. Рудолф Дизел

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

21. Које је тело власти прогласило републику у Француској 1792. године?

- A. Конвент
- B. Генерални сталежи
- C. Одбор јавног спаса
- D. Директоријум

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

22. Пажљиво прочитајте историјски извор.

*Љубав према слободи главна је одлика те природе, она која их обележава као целину. Природно је стога, да ваше колоније постају сумњичаве, непослушне и неприлагодљиве кад год примете и најмањи покушај да име се силом отме оно што држе једином правом вредношћу (...)
Народи у тим колонијама потомци су Енглеза. А Енглеска је, господине, земља која, надам се, још поштује своју слободу. (...)*

Говор Е. Буркеа у Доњем дому Парламента у Лондону, 1775. године

Где се налазе колоније из историјског извора?

- A. у Аустралији
- B. у Северној Америци
- C. у Јужној Америци
- D. у Индији

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

23. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Цар ме је често позивао да би ми говорио о аустријским покрајинама које је намеравао затражити да му их одступе. Пошто сам кроз њих прошао и тамо пребивао, познавао сам их врло добро. (...) Одвојивши га од царства и Италијанског Краљевства намеравао је учинити од тог крај истурени положај који би заштитио његове државе (...) Желео је на овај начин створити праву војну крајину (...), па ми рече смејући се: А ви ћете бити маркгроф.

маршал Мармон

Ко је цар из историјског извора?

- A. Наполеон I.
- B. Наполеон III.
- C. Јосип II.
- D. Фрањо Јосип

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

24. Ко је аутор буднице *Још Хорватска ни пропала*?

- A. Иван пл. Зајц
- B. Људевит Гај
- C. Станко Враз
- D. Ватрослав Лисински

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

<p>25. Ко је аутор прве економске студије на хрватском језику <i>Темељи житне трговине</i>?</p> <p>A. Антун Враницзану B. Бенедикт Котруљевић C. Јосип Шипуш D. Јурај Драшковић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. Које су земље склопиле савез 1907. године након разграничења интересних сфера у Авганистану?</p> <p>A. Немачка и Италија B. Француска и Русија C. Велика Британија и Русија D. Немачка и Велика Британија</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>27. На сарадњу којих се странака односила политика <i>новог курса</i>?</p> <p>A. хрватских и мађарских опозиционих странака у Угарском сабору B. хрватских и српских странака око питања уједињења C. хрватских и италијанских странака око питања службеног језика у Далмацији D. хрватских и словеначких странака око питања тријализма</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>28. Који су политички вође створили Сељачко-демократску коалицију?</p> <p>A. Никола Пашић и Мехмед Спахо B. Светозар Прибићевић и Стјепан Радић C. Павао Радић и Љубо Давидовић D. Драгиша Цветковић и Владко Мачек</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>29. Шта је од наведеног обележје нове економске политике (НЕП-а) у Совјетској Русији?</p> <p>A. приватно власништво у мањим подузећима и у трговини B. колективизација и ослањање на тешку индустрију C. тржишна привреда D. појачана војна производња</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>POV D-S048</p>	 01

Историја

30. Уз чију су подршку деловали четници у северној Далмацији, Лици и западној Босни до јесени 1943. године?

- A. партизана
- B. италијанске војске
- C. совјетске војске
- D. Независне Државе Хрватске

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

31. Пажљиво посматрајте сликани прилог.

ВОЈНИКА	7.700.000
НУКЛЕАРНИХ ПОДМОРНИСА	12
ТЕНКОВА	38.000
ИНТЕРКОНТИНЕНТАЛНИХ РАКЕТА	75

Подаци о војним снагама којег су савеза приказани на сликаном прилогу?

- A. Антифашистичке коалиције
- B. Тројног пакта
- C. Варшавског пакта
- D. Заједнице неовисних држава

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

32. Како се у време СРФЈ-а називао економски модел који се од 1960-их година састојао од увођења капиталистичког начина пословања без приватног власништва?

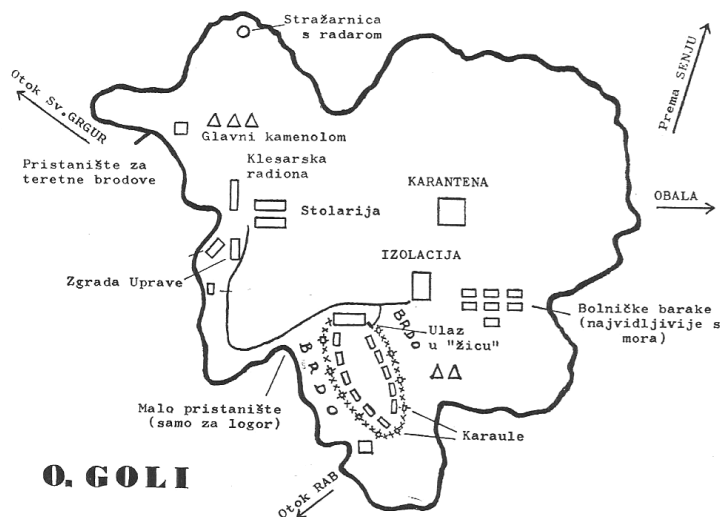
- A. радничко самоуправљање
- B. социјализам са људским лицем
- C. тржишни социјализам
- D. политика чистих рачуна

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

33. Пажљиво посматрајте историјску карту.

Која је власт формирала логор чији је план приказан на сликаном прилогу?

- A. усташка
- B. комунистичка
- C. фашистичка
- D. нацистичка

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

34. Која се од наведених болести проширила светом почетком осамдесетих година 20. века?

- A. AIDS
- B. ебола
- C. свињска грипа
- D. шпанска грипа

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

35. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Допринос који организована и жива Европа може дати цивилизацији неопходан је за одржавање мирољубивих односа. (...) Европа се неће створити одједном или према једном јединственом плану. Изградит ће се путем конкретних постигнућа која ће прво створити солидарност де факто. Уједињавање нација Европе захтева уклањање прастарог непријатељства између Француске и Немачке. Свака мера која се подузме мора се, у првом реду, односити на ове две земље. Имајући у виду тај циља, француска влада предлаже да се одмах подузму мере гледе једног ограниченог, али пресудног питања; она предлаже да француско-немачка производња угља и челика, као једна целина, буде стављена под заједничку надлежност Високе комисије, у склопу једне организације која је отворена за учествовањем других земаља Европе. (...)

Настанак које је организације описан у историјском извору?

- A. Европске економске заједнице
- B. Европске заједнице за угаљ и челик
- C. Организације за европску сигурност и сарадњу
- D. Варшавског пакта

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

II. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, са неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Не попуњавајте простор за бодовање.

36. Који је догађај постао полазиште за рачунање година у данашњој светској пословној комуникацији?

0	☐
1	☐

бод

37. Пажљиво погледајте сликани прилог.

Како се назива приказани споменик?

0	☐
1	☐

бод

POV D-S048

02

Историја

38. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Сматра се да је задњи од његових политичких чини било разорење; јер ако је млади Сципион и довршио то дело, а оно највећма су по Катонову савету и предлогу подузели Римљани тај рат из следећег разлога. Катон је био послан и Нумиђанину Масиниси, јер су они међусобно ратовали, да истражи узроке њихове размирице. Масиниса је, наиме, био пријатељ римском народу од почетка, док су ушли у уговорне односе с Римљанима после пораза што су га претрпели од Сципиона јако умањене моћи због губитка свог империја и тешке ратне одитете у новцу. Али нашавши град не, како су Римљани мислили, у невољну и јадну стању, него где врви бројном једром, за оружје дораслом момчади, претрпан силним богатством, а пун сваковрсна оружја и ратне опреме, те немало самосвестан због тога, сматрао је да Римљанима није час да уређују и сређују ствари Нумиђана и Масинисе, (...)

О којем се античком граду држави говори у историјском извору?

0

☐

1

☐

бод

39. Како се називао верски покрет у Византијском Царству који је заговарао поштовање икона?

0

☐

1

☐

бод

40. Како се називају камене табле на којима се на грчком алфabetу појављују имена *Хороáтхос* и *Хороúатхос*?

0

☐

1

☐

бод

POV D-S048

02

Историја

<p>41. Који се средњовековни босански владар први крунисао двоструком круном и узео наслов <i>краљ Србљем, Босни, Приморју, Хумској земљи, Доњим Крајем, Западним Странама, Усори и Подрињу</i>?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>	
<p>42. Како се у средњем веку називало слободно власништво, тј. наследно имање слободно од свих стега, давања и дужности?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>	
<p>43. Како се назива облик уније у који је ушла Хрватска са Хабзбурговцима на темељу избора Фердинанда I. Хабзбуршког за краља?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>	
<p>44. Пажљиво прочитајте историјски извор.</p> <p><i>Свагде сам сâм ударио намете на богаташе и аристократе. Исто тако сам издао заповест својим делегатима да следе мој пример да бисмо тако сакупили хране и помогли јадним санкилотима. Поносим се том револуционарном мером. Зар није право да егоисти, лакоми шпекуланти, шкрти аристократи који су нам наговестили рат с носе ратне трошкове? Зар је право да за владавине једнакости племићи, трговци, свештеници, људи с дворцима и повељама, пливају у изобиљу, а родољуби немају чак ни основних средстава за живот, јер их богати згрђу за себе? Не, грађани, декларација права није празна реч.</i></p> <p>Која је радикална политичка скупина у доба Француске револуције подузимала мере и методе описане у историјском извору?</p> <p>_____</p>		<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>POV D-S048</p> <div style="text-align: right;"> <p>02</p> </div>		

Историја

<p>45. Које је царство на темељу одлука Мира у Сремским Карловцима 1699. године добило два коридора: један према заливу полуострва Клека јужно од ушћа Неретве (код данашњег Неума) и други уз Суторину на улазу у Боку которску?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. У којем су граду на западној обали САД-а током друге половине 19. века почеле излазити прве хрватске новине <i>Славенска слога</i>?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Империјализам које се државе на прелазу из 19. у 20. век назива „империјализмом сиромаша“?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>48. Како су се називале територијалне јединице на које је према Видовданском уставу била подељена Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>49. Како се називала економска политика коју је од 1933. до 1938. године проводио председник САД-а Френклин Д. Рузвелт како би свладао последице велике економске кризе?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<div data-bbox="181 2016 367 2051" data-label="Text">POV D-S048</div> <div data-bbox="1294 1975 1453 2107" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="1407 2076 1453 2107" data-label="Text">02</div>	

Историја

50. Пажљиво погледајте сликани прилог.

За историју које се државе везује сликани прилог?

_____

0

☐

1

☐

бод

51. Како се зове потпредседник Савезне Федеративне Републике Југославије смењен 1966. године?

_____

0

☐

1

☐

бод

POV D-S048

02

Историја

52. Пажљиво погледајте сликани прилог.

Како се назива држава у којој је приказана новчаница била платежно средство?

_____

0

1

бод

POV D-S048

02

Историја

III. Задаци вишеструког избора (хронологије)

У следећим задацима од више понуђених одговора само **један** је тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

<p>53. У којем су низу тачно хронолошки поредана раздобља из историје античке Грчке?</p> <p>A. архајско доба → хомерово доба → класично доба → хеленистичко доба B. хомерово доба → хеленистичко доба → класично доба → архајско доба C. класично доба → хеленистичко доба → хомерово доба → архајско доба D. хомерово доба → архајско доба → класично доба → хеленистичко доба</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>54. У којем су низу тачно хронолошки поредани настанци средњовековних држава?</p> <p>A. Арапска држава → Папинска држава → Угарска држава → Франачка држава B. Франачка држава → Арапска држава → Папинска држава → Угарска држава C. Папинска држава → Франачка држава → Арапска држава → Угарска држава D. Франачка држава → Арапска држава → Угарска држава → Папинска држава</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>55. У којем су низу тачно хронолошки поредани почеци деловања црквених редова у хрватским земљама?</p> <p>A. цистерцити → бенедиктинци → павлини → исусовци B. павлини → бенедиктинци → цистерцити → исусовци C. бенедиктинци → цистерцити → павлини → исусовци D. исусовци → бенедиктинци → цистерцити → павлини</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>56. У којем су низу тачно хронолошки поредани проналасци у време друге индустријске револуције?</p> <p>A. аутомобил → X-зраци → авион → телефон B. телефон → аутомобил → X-зраци → авион C. X-зраци → телефон → аутомобил → авион D. телефон → X-зраци → аутомобил → авион</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

POV D-S048

01

Историја

57. У којем су низу тачно хронолошки поредани догађаји из раздобља националног препорода Хрвата у другој половини 19. века?

- A. почетак изласка *Наше слоге* → основана Матица далматинска → објављене *Јачке* Франа Курелца → основана Буњевачка странка
- B. објављене *Јачке* Франа Курелца → основана Матица далматинска → почетак изласка *Наше слоге* → основана Буњевачка странка
- C. основана Буњевачка странка → основана Матица далматинска → почетак изласка *Наше слоге* → објављене *Јачке* Франа Курелца
- D. основана Матица далматинска → почетак изласка *Наше слоге* → објављене *Јачке* Франа Курелца → основана Буњевачка странка

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. У којем су низу тачно хронолошки поредани хрватски банови?

- A. Драгутин Куен-Хедервари → Павао Раух → Славко Цувај → Антун Михаловић
- B. Павао Раух → Драгутин Куен-Хедервари → Славко Цувај → Антун Михаловић
- C. Славко Цувај → Антун Михаловић → Павао Раух → Драгутин Куен-Хедервари
- D. Антун Михаловић → Павао Раух → Драгутин Куен-Хедервари → Славко Цувај

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

59. У којем су низу тачно хронолошки поредани догађаји из раздобља Другог светског рата?

- A. искрцавање на Нормандију → савезничко уништење Дрездена → атомска бомба на Хирошиму → атомска бомба на Нагасаки
- B. савезничко уништење Дрездена → атомска бомба на Хирошиму → атомска бомба на Нагасаки → искрцавање на Нормандију
- C. атомска бомба на Хирошиму → атомска бомба на Нагасаки → искрцавање на Нормандију → савезничко уништење Дрездена
- D. искрцавање на Нормандију → атомска бомба на Хирошиму → савезничко уништење Дрездена → атомска бомба на Нагасаки

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

60. У којем су низу тачно хронолошки поредани догађаји из процеса укључивања Хрватске у евроатланске интеграције?

- A.** чланство у ОУН-у → чланство у Партнерству за мир
→ чланство у НАТО савезу → чланство у Европској унији
- B.** чланство у Партнерству за мир → чланство у ОУН-у
→ чланство у НАТО савезу → чланство у Европској унији
- C.** чланство у НАТО савезу → чланство у Европској унији
→ чланство у Партнерству за мир → чланство у ОУН-у
- D.** чланство у Европској унији → чланство у Партнерству за мир
→ чланство у ОУН-у → чланство у НАТО савезу

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

Историја

IV. Задачи вишеструког избора (уз полазни садржај)

У следећим задацима проучите историјске изворе, историјске карте и сликане прилоге те одговорите на постављена питања.

Од више понуђених одговора само **један** је тачан.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

61. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

(...) На земљишту Европе пре 250.000 година појављују се (...). Својим понашањем и анатомијом врло су блиски модерном човеку, због чега их неки научници сврставају у групу (...). Грађа им је била добро прилагођена хладним климатским условима. Њихова просечна висина износила је 167 цм, а тежина 80 кг. Живели су као ловци и сакупљачи у готово поларним условима. Израђивали су квалитетно и специјализовано оруђе. Познати су по томе што су први почели покапати своје мртве, због чега им се приписује и постојање култа. Такођер им се приписује и могућност говора. (...) Траг им се губи пре тридесет хиљада година, (...).

61.1. О појави којег се типа човекова претка говори у историјском извору?

- A. *Australopithecus africanus*
- B. *Homo habilis*
- C. *Homo sapiens*
- D. *Homo neanderthalensis*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

61.2. Која је врста човекова претка наследила врсту описану у историјском извору?

- A. *Australopithecus afarensis*
- B. *Cro-Magnonac*
- C. *Homo habilis*
- D. *Homo erectus*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

62. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

(...) Неко време пак били су Хрвати у Далмацији подвргнути Францима; Франци су пак према њима били тако окрутни да су убијали Хрватима дојенчад (...). Будући да Хрвати то нису могли од Франака подносити, побунили су се против њих и убили архонте, које су имали од њих. Зато се на њих дигла из Франачке велика војска, и након што су међусобно седам година ратовали, касно и с муком су победили и Хрвати су поубијали све Франке и њихова архонта, названог Котзилис. Отада су остали самостални и слободни те су из Рима затражили свети крст, и послали су им бискупе и покрстили их за владе Порина, њихова архонта.

62.1. Ко је аутор приказаног историјског извора?

- A. Иван Луцић
- B. Константин VII. Порфирогенет
- C. Павао Ђакон
- D. Тома Архиђакон

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

62.2. Који је процес описан у историјском извору?

- A. одупирање Францима и христијанизација
- B. досељавање Хрвата на подручје Далмације
- C. ширење феудалних односа са освајањима Франака
- D. стварање раносредњовековне хрватске краљевине

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

63. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

(...) Ако би који бискуп, свештеник или ђакон узео жену или већ узету задржао, нека изгуби свој црквени степен, док се не покори, нека не остане у збору оних који певају у цркви, и нека не прима никакав део црквених прихода (...) Ако би одсада који од припадника клера његовао браду или дугу косу, нека му се ускрати приступ у цркву, и нека сваки такав буде подвргнут канонској казни према своме степеноу. (...) На сваки начин забрањујемо под претњом изопштења да се Словени промичу на свете редове, ако нису научили латински (...). Осећајући у своме срцу жалост због опасности за ваше душе услед злог обичаја склапања брака међу сродницима, који међу вама постоји (...) останите у браку сви који сте год у сродству четвртог колена, па ако не могу или не желе живети чисто, нека склопе законити брак. Који су у петом колону, ако могу и хоће живети чисто, нека остану у браку, али уз трапљење. (...)

63.1. Који је догађај потакао доношење одлука описаних у историјском извору?

- A. сукоб папинства и немачких царева око инвеституре
- B. увођење папинске или римске инквизиције
- C. велики источни црквени раскол
- D. аугсбуршки верски мир

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

63.2. Како се назива обавеза карактеристична за западно хришћанство описана у историјском извору?

- A. симонија
- B. индулгенција
- C. инквизиција
- D. целибат

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

64. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

Моје драго серце, немој се жалостити сврху овога мога писма, нити буркати (жалостити). (...) сутра о десети ури буду мене главу секли и туликајше накупе (скупа) твојему братцу. Данас смо један од другогa срчено прошћење узели. Зато јемљем (узимам) ја сада по овом листу и од тебе један векивечни валете (здравице), тебе просећи, ако сам те чем збантувал (узнемиравао), алити се у чем замерил – које ја добро знам – и опрости ми. Вуди Вога хваљен, ја сам к смрти добро приправен, нити се плашим. Ја се уфам у Вога всемогућега, који ме је на овом свиту понизил, да се туликајше мене хоће смиловати. Ја га будем молил и просил – да ми се накупе пред његовом светим тронушем (пријестољем) у дике векивечне застанемо. (...)

У Вечком Новом Месту 29. априла 1671.

64.1. Ко се кому обраћа у историјском извору?

- A. Никола Зрински брату Петру
- B. Петар Зрински супрузи Катарини
- C. Катарина Зрински супругу Петру
- D. Фран Крсто Франкопан вереници Јулији

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

64.2. Који је био повод настанку историјског извора?

- A. отпори порезној политици Матије Корвина
- B. супротстављање стварању Хрватско-славонске војне границе
- C. отпори апсолутизму и централизму Веча
- D. несугласице око тактике у Бици код Сигета

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

65. Пажљиво погледајте сликани прилог и одговорите на постављена питања.

65.1. Уз који се народ претколумбовске Америке везује пољопривредни систем приказан на сликаном прилогу?

- A. уз Астеке
- B. уз Инке
- C. уз Маје
- D. уз Олмеке

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

65.2. Која се пољопривредна култура најчешће узгајала на приказаним површинама?

- A. пиринач
- B. лан
- C. кукуруз
- D. винова лоза

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

66. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

Господине! За имати подпору у добром и мудром савету врлих и домородних мужевах у послу управљања наше домовине, утврђења мира и поретка и приправљања животних питања, тичућих се краљевинах Далмације, Хрватске и Славоније и потребних о том основах за настајући наш сабор – наканио сам способне, искусне и мудре мужеве наше троједне домовине око себе као сакупити. Будућ да сте ви у нашој домовини познат као муж врстан, способан и mudar, кој се заједно и великом у своје браће (...) популарношћу и поверењем одликује, зато вас с овим у то изабирем и уједно позивљем, да чим пре, најдаље до 8. маја о.г. овамо у Загреб дођете, те се код мене најавите. Примите искрени поздрав мој!

У Загребу 27. априла (...)

Јелачић Ван.

66.1. Како се назива тело власти које ће бити формирано реализацијом садржаја из историјског извора?

- A. Бански стол
- B. Банско веће
- C. Банска канцеларија
- D. Банска конференција

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

66.2. Које је године настао историјски извор?

- A. 1847. године
- B. 1848. године
- C. 1849. године
- D. 1851. године

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

67. Пажљиво погледајте историјску карту и одговорите на постављена питања.

67.1. Којим је бројем на историјској карти означена битка након које је успостављена континентална блокада?

- A. бројем 1
- B. бројем 2
- C. бројем 3
- D. бројем 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

67.2. Којим је бројем на историјској карти означена тзв. битка народа?

- A. бројем 1
- B. бројем 2
- C. бројем 3
- D. бројем 4

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

68. Пажљиво погледајте приказани сликани прилог и одговорите на постављена питања.

Врој бораца НОВ-а у Хрватској 1941–1944.

Година	Број бораца
1941. крај	око 7000
1942. средина	око 12 500
1942. крај	око 25 000
1943. крај	100 000
1944. средина	око 110 000
1944. крај	око 150 000

68.1. У којем је раздобљу према приказаном сликаном прилогу највише порастао број бораца НОВ-а у Хрватској?

- A. од краја 1941. до средине 1942.
- B. од средине 1942. до краја 1942.
- C. од краја 1942. до краја 1943.
- D. од средине 1944. до краја 1944.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

68.2. Шта је од наведеног највише утицало на пораст броја бораца НОВ-а приказан на сликаном прилогу?

- A. неуспех операције *Барбароса*
- B. улазак САД-а у рат
- C. капитулација Француске
- D. капитулација Италије

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

69. Пажљиво погледајте сликани прилог и одговорите на постављена питања.

Превод: Несрећа / Невоља никад не долази сама. / Невољама никад краја.

69.1. Ко се великим кишобраном брани од све бројнијих непријатеља?

- A. цар Наполеон III.
- B. краљ Виктор Емануел I.
- C. цар Фрањо Јосип I.
- D. цар Вилхем II.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

69.2. Кога означава *киша непријатеља* из историјског извора?

- A. земље Друштва народа
- B. чланице Антанте са савезницама
- C. чланице Мале Антанте
- D. Централне силе

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

70. Пажљиво погледајте сликани прилог и одговорите на постављена питања.

70.1. Која је војно-редарствена акција била повод ракетирању Загреба?

- A. Бљесак
- B. Масленица
- C. Медачки џеп
- D. Олуја

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

70.2. Ко је наредио споменуто ракетирање Загреба?

- A. Милан Мартић
- B. Војислав Шешељ
- C. Вељко Кадиевић
- D. Радован Караџић

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S048

01

Историја

Празна страница

POV D-S048

99

Историја

Празна страница

POV D-S048

99